

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKO VIJEĆE**

Broj: 01-_____/21

Datum: _____ 2021. godine

PRIJEDLOG

Na osnovu člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH ("Službene novine FBiH" broj 49/06), Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/17), Uredbe o izradi strateških dokumenata u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19), Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19) i člana 14. Statuta Općine Tešanj ("Službeni glasnik Općine Tešanj" broj 11/07) Općinsko vijeće na svojoj ____ sjednici održanoj ____ 2021. godine donosi

ODLUKU

o izmjeni i dopuni Strategije razvoja općine Tešanj 2018 – 2027

Član 1.

Ovom Odlukom usvaja se izmijene i dopune **Strategije razvoja općine Tešanj 2018 – 2027** kao temeljnom dokumentu, kojim su definisani strateški pravci razvoja općine Tešanj.

Član 2.

Izmjene i dopune teksta Strategije se odnose na usklađivanje novim zakonskim i podzakonskim propisima i početkom njihove primjene. Izmjenama i usklađivanjem obuhvaćen je dio od Strateškog fokusiranja, Sektorski razvojni planovi, Strateški projekti i Finansijski okvir.

Član 3.

Sastavni dio ove odluke je prilagođeni tekst Strategije razvoja općine Tešanj 2021 - 2023.

Član 4.

Ostali dio Odluke broj: 01-02-1-2401-6/17 od 29.12.2017. godine ostaje na snazi.

Član 5.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Općine Tešanj".

**PREDSJEDAVAJUĆI OV
Amir Kurtić, dipl. ing. elteh**

OBRAZLOŽENJE

Pravni osnov za donošenje Odluke o usvajanju Strategije razvoja općine Tešanj 2021 - 2023 sadržan je u sljedećim propisima:

- Član 13. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH („Službene novine FBiH” broj 49/06);
- Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/17); stupio na snagu u maju 2017. godine,
- Uredba o izradi strateških dokumenata u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19) – stupila na snagu sredinom oktobra 2019. godine;
- Uredba o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19) – stupila na snagu sredinom oktobra 2019. godine, **primjena od 01.01.2021. godine;**
- Član 14. Statuta Općine Tešanj („Službeni glasnik Općine Tešanj” broj 11/07).

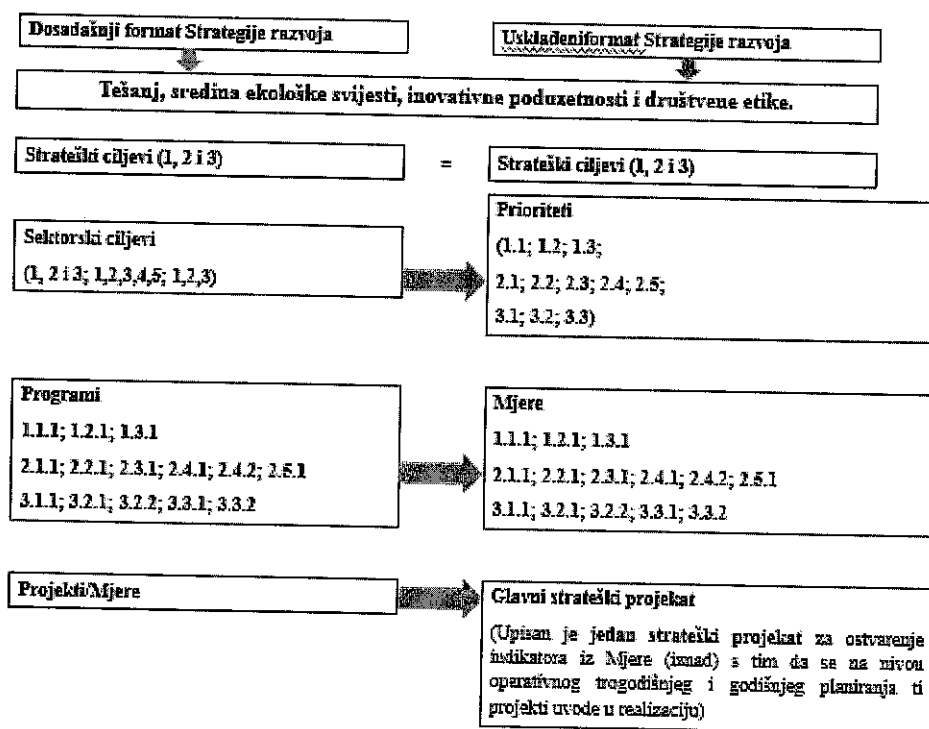
RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Nakon donošenja Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/17), Vlada FBiH je donijela Odluku o izradi Strategije razvoja FBiH 2021-2027. godine, i ista se nalazi u završnoj fazi. Zakonom je propisano donošenje podzakonskih akata, koji su usvojeni, i na osnovu kojih je i pokrenuto usklađivanje Strategije razvoja općine Tešanj.

U skladu sa odredbama Uredbe o izradi strateških dokumenata u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19) započeti su procesi izrade i usklađivanja strategija razvoja za planski ciklus 2021-2027 na svim nivoima vlasti, jer je članom 21. stav 1. definisano da se strateški dokumenti iz člana 15. stav 1. Zakona ne izrađuju za tekući ciklus planiranja do kraja 2020. godine.

Proces usklađivanja Strategije razvoja općine Tešanj, sa donesenim novim zakonskim aktima od strane Federacije BiH (Službene novine FBiH 74/2019) rađen je u periodu maj-septembar 2020. godine. Pri ovom usklađivanju, prvi dio aktuelnog dokumenta Strategije razvoja – Strateška platforma, nije mijenjana, jer se tiče analize stanja i nema zakonske obaveze ništa mijenjati ni terminološki. Ovom izmjenom obuhvaćen dio od Strateškog fokusiranja, Sektorski razvojni planovi, Strateški projekti i Finansijski okvir. Sam obim tekstualnih izmjena je minimalan jer je ranije korištena metodologija (MIPRO) bila ispravna. Riječ je zapravo o upotrebi novih termina u njihovom značenju.

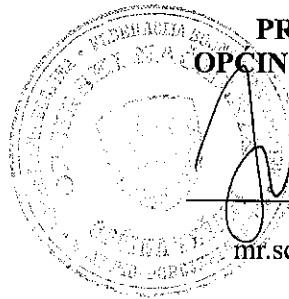
Promjena terminologije, radi lakšeg razumijevanja starog i novog formata Strategije razvoja općine Tešanj, predstavljena je na sljedeći način:



Ū prilogu ove odluke se dostavlja:

- Usklađeni dokument Strategije razvoja općine Tešanj 2021-2023;
- Izvorni dokument Strategije razvoja općine Tešanj 2018-2027;
- Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2);
- Lista svih preostalih projekata iz izvornog dokumenta Strategije razvoja

S obzirom na sve navedeno, predlaže se Općinskom vijeću usvajanje ove Odluke.



**PREDLAGAČ
OPĆINSKI NAČELNIK**

mr.sc. Suad Huskić

Datum: 14.1.2021. godine
Broj: 08-24-4-127/21



STRATEGIJA RAZVOJA
općine TEŠANJ
2018-2027

I SADRŽAJ	
I SADRŽAJ	2
II UVOD	2
III METODOLOGIJA USKLAĐIVANJA STRATEGIJE	2
IV STRATEŠKO FOKUSIRANJE	3
IV.1 SWOT analiza	3
IV.2 Strateški fokusi	4
IV.3 Vizija i strateški ciljevi razvoja	6
IV.4.1 Vizija	6
IV.4.2 Strateški ciljevi	7
V. SEKTORSKI RAZVOJNI PLANOVI	7
V.1 USKLAĐENOST , KOMPLEMENTARNOST I MEĐUSOBNI UTICAJ SEKTORSKIH PLANOVA	7
V.2 PROVJERA MEĐUSOBNE USKLAĐENOSTI STRATEŠKIH DOKUMENATA SA VIŠIM NIVOIMA VLASTI	7
V.5.2.1 Provjera međusobne usklađenosti sa ZDK	6
IV.5.2.2 Provjera međusobne usklađenosti sa FBiH	7
V.3 PLAN LOKALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA	8
V.3.1 Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	8
V.3.2 Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa	8
V.3.3 Inicijative međuopćinske saradnje	8
V.3.4 Programi, projekti i mjere	9
V.4 PLAN LOKALNOG DRUŠTVENOG RAZVOJA	9
V.4.1 Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	10
V.4.2 Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa	10
V.4.3 Inicijative međuopćinske saradnje	10
V.4.4 Programi, projekti i mjere	11
V.5 PLAN LOKALNOG EKOLOŠKOG RAZVOJA	11
V.5.1 Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	11
V.5.2 Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa	11
V.5.3 Inicijative međuopćinske saradnje	12
V.5.4 Programi, projekti i mjere	12
V.6 STRATEŠKI PROJEKTI	13
V.6.1 Kratak opis	13
V.6.2 Očekivani efekti	13
V.6.3 Finansijski okvri	13
V.6.4 Programi, projekti i mjere	13
VI.1 INDIKATIVNI FINANSIJSKI PLAN (IFP)	14
VI.2. PLAN ORGANIZACIONIH I LJUDSKIH KAPACITETA ZA IMPLEMENTACIJU, PRAĆENJE I VREDNOVANJE STRATEGIJE	15
VII. PRILOZI	18
Prilog 1: Strategija razvoja za period 2018.-2022, izvorni dokument.	18
Prilog 4: Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2)	18
Prilog 5: Lista svih preostalih projekata iz izvornog dokumenta Strategije razvoja	18

II Uvod

Strategija razvoja općine Tešanj 2018-2027. godine predstavlja ključni strateško-planski dokument kojim se usmjerava razvoj ove lokalne zajednice u tri najvažnija aspekta: ekonomskom, društvenom i aspektu okoliša. Ona je sistemski instrument za proaktivno i odgovorno upravljanje lokalnim razvojem i predstavlja objedinjeni, finalni rezultat faze planiranja, s jedne strane, i glavno polazište za fazu implementacije, s druge strane. U njoj se definišu strateški fokusi i ciljevi razvoja za narednih 10 godina, te određuju ciljevi i planiraju projekti i mjere za njihovo ostvarivanje u tri ključna sektora: ekonomskom razvoju, društvenom razvoju i zaštiti okoliša.

Strategija razvoja 2018-2027. godine urađena je uz podršku Vlade Švicarske i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP), kroz projekat Općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG). U izradi dokumenta vodeću ulogu imao je Općinski razvojni tim, koji uključuje predstavnike više sektora (ekonomski, društveni i okoliš) i više različitih društvenih aktera (lokalna uprava i javne institucije, nevladin i privatni sektor).

III Metodologija usklađivanja strategije

Pri izradi Strategije razvoja općine Tešanj korištena je metodologija za planiranje integrisanog lokalnog razvoja (MiPRO). Ova metodologija se zasniva na dva osnovna principa: održivosti i socijalne uključenosti, promovišući model razvoja koji kombinuje ekonomski prosperitet sa socijalnom uključenošću bez prekomjernog iskorištavanja prirodnih resursa. Održivost kao princip integriše ekonomski i aspekt okoliša, dok princip socijalne uključenosti podrazumijeva jednake šanse za sve i pravičnost u smislu identifikovanja potreba i interesa marginalizovanih i socijalno osjetljivih grupa stanovništva.

Glavne karakteristike metodologije su integrisani pristup i obezbjeđivanje učešća zajednice u kreiranju i reviziji strategije. Integrisani pristup se ostvaruje horizontalno, usklađivanjem ciljeva i intervencija u sektorima ekonomskog razvoja, društvenog razvoja i okoliša, ali i vertikalno, usklađivanjem sa strateškim dokumentima viših nivoa. Osim kroz rad Općinskog razvojnog tima, učešće zajednice se obezbjeđuje kroz rad sektorskih grupa, koje imaju ključnu ulogu u reviziji sektorskih razvojnih planova, i šire lokalno razvojno partnerstvo, koje razmatra stratešku orijentaciju općine i nacrt strategije razvoja, kada se dokument kompletira.

Proces izrade Strategije razvoja odvijao se u periodu maj-decembar 2017. godine i obuhvatio niz sastanaka, uglavnom radioničkog tipa, Općinskog razvojnog tima i sektorskih grupa, uz šire konsultacije u okviru lokalnog razvojnog partnerstva.

Proces usklađivanje Strategije razvoja sa donesenim zakonskim aktima od strane Federacije BiH (Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH (Službene novine Federacije BiH, broj 32/17), Uredbe o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine Uredba o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH (Službene novine Federacije BiH, broj 1129/201903.10.2019), Uredba o izradi strateških dokumenata (Službene novine Federacije BiH, broj 1129/2019 03.10.2019. godine) izvršen je u periodu maj-septembar 2020. godine. Pri ovom usklađivanju, prvi dio aktuelnog dokumenta Strategije razvoja – Strateška platforma, nije mijenjana jer se tiče analize stanja i nema zakonske obaveze ništa mijenjati ni terminološki). Stoga je ovom izmjenom usklađivanja obuhvaćen dio od Starteškog fokusiranja, Sektorski razvojni planovi, Starteški projekti, Finansijski okvir i Organizacija.

IV Strateško fokusiranje

IV.1 SWOT analiza

Na osnovu prikupljenih podataka koji prikazuju trenutno stanje u pojedinim oblastima, odnosno daju osnovu za procjenu lokalnog stanja, urađena je zaključna SWOT analiza. Snage i slabosti predstavljaju interne (unutrašnje) faktore, odnosno internu analizu koja treba da ukaže na to šta su prednosti, a šta nedostaci Općine, dok prijetnje i mogućnosti predstavljaju eksterne (spoljne) faktore, odnosno eksternu analizu koja treba da indentifikuje potencijalne prijetnje razvoju, kao i da ukaže na to šta su šanse, odnosno mogućnosti Općine. Snage i mogućnosti

predstavljaju pozitivne, dok slabosti i prijetnje predstavljaju negativne faktore razvoja. Koristeći SWOT analizu u strateškom planiranju razvoja, odnosno identifikujući interne i eksterne faktore koji utiču na razvoj općine Tešanj postiže se bolje iskorištenje snaga, povećava realizacija mogućnosti, smanjuje uticaj prijetnji i otklanjanju slabosti.

SWOT analiza je rezultat zajedničkih napora općinskog razvojnog tima, partnerske grupe i uprave, kao i svih zainteresovanih građana.

Tabela 49. SWOT analiza općine Tešanj 2017

INTERNO OKRUŽENJE	
SNAGE	SLABOSTI
<p>povoljne geografske, reljefne i klimatske karakteristike; Dobro razvijena lokalna putna mreža na općini; Prirodni resursi: mineralne vode, zemljište, vegetacija ljekovitog i drugog bilja; Postojeća prostorno-planska dokumentacija i dio provedbenih planova razvoja, kao i određene površine posebne namjene; Ravnomjerno raspoređeni objekti škola na području općine; Relativno veliki izbor i raznovrsnost zanimanja u srednjim školama i Centar za obrazovanje odraslih; Izgrađenost zdravstvenih objekata, bolnički kapaciteti i mreža lokalnih ambulanti, kao i kvalificiran medicinski kadar; Stalna i stabilna podrška općine u finansiranju sportskih kolektiva i značajni uspjesi u određenim granama sporta uključujući i školska sportska takmičenja; Relativno velika izdvajanja za obrazovanje, kulturu i socijalnu zaštitu na nivou općine, te institucionalna uređenost u ovim oblastima; Kulturna povijest i zaštićen dio kulturno-historijskog naslijeđa; Kontinuitet u finansiranju udruženja iz Budžeta općine i sistemsko finansiranje udruženja putem projekata; Interes građana i finansijsko učešće u realizaciji projekata; Strateški pristup u planiranju razvoja zajednice; Ostvaren kontinuitet kapitalnih ulaganja u infrastrukturu; Opća ekspanzija gradnje na većem području općine; Solidno razvijena autoindustrija, strani kapital djelimično prisutan; Raznovrsna industrija i veliki broj izvoznika sa konkurentnom radnom snagom; Velika koncentracija stanovništva – gustina naseljenosti; Jako privatno poduzetništvo i izražen interes za razvoj malih i srednjih preduzeća; Zemljišni resursi za razvoj poljoprivrede (tradicija i radna snaga); Koncentracija privrednih i servisnih usluga (banke, osiguravajuća društva, carina...) Agencija za razvoj (TRA); Formiranje novih privrednih zona; Planska rješenja u budućem koridoru 5-C; Stipendiranja studenata; Efikasna lokalna administracija; Organizacijska kultura.</p>	<p>Nepostojanje boniteta poljoprivrednog zemljišta; Zaostala minska polja i NUS; Koncentracija učenika na jednom mjestu (SŠC), neadekvatan objekat O.Š. "09. septembar", Medakovo; Neefikasan sistem zdravstvene zaštite; Mali broj stručnih trenera i veći broj istih sportskih kolektiva; Nedostatak sportskih terena za određene sportove (plivanje, atletika, ...); Nedostatak dovoljnih izvora finansiranja za rad sportskih klubova, Nedovoljna koordinacija humanitarnih organizacija i adekvatnijeg prepoznavanja socijalnih potreba stanovništva koji su izvan institucionalnog socijalnog staranja; Ključni infrastrukturni problemi kao refleksija brzog razvoja; Uslovljenost razvoja infrastrukture na lokalnom nivou prenesenom nadležnošću i sredstvima na više nivoe vlasti; Složena procedura rješavanja imovinsko-pravnih odnosa za projekte općeg interesa; Dugo vrijeme izdavanja potrebnih odobrenja za gradnju zbog složenosti procesa Neriješeno pitanje državne imovine u BiH; Usitnjenost posjeda u području poljoprivrednog zemljišta; Niska prosječna primanja zaposlenih Odliv kadrova i nizak prirodni priraštaj stanovništva; Nedostatak radne snage određenih kvalifikacija; Niska prosječna obrazovna struktura stanovništva; Socijalne potrebe koje nisu obuhvaćene Zakonom o socijalnoj zaštiti; Nedostatak prerađivačkih kapaciteta za poljoprivredne proizvode ili adekvatnog otkupa; Nelegalne poslovne aktivnosti (rad bez odobrenja, nelegalno angažovanje radnika, nelegalan promet roba i usluga); Nedovoljna iskorištenost turističkih potencijala. Nepotpunost turističke ponude; Nepotpunost u primjeni prostorno-planskih dokumenata i materijalnih propisa iz oblasti nadzora; Nizak stepen moralnih i etičkih normi ponašnja (delikvencija, narkomanija, kladionice, nasilje u porodici, neizgrađen odnos poslodavaca i radnika); Neadekvatan objekat CSR; Mali broj stručnih radnika u CSR; Položaj lokalne samouprave (zakon); Ograničeni prirodni resursi (pitka voda, šuma); Dostupnost lokacija za investiranje.</p>
EKSTERNO OKRUŽENJE	
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Bolja saobraćajna povezanost – gradnja koridora 5-C; Poboljšanje hidrografske situacije: sadnja šuma, regulacija vodotoka; Bolja iskorištenost poljoprivrednog zemljišta; Stalno podizanje svijesti građana o značaju okoliša;</p>	<p>Neizvjesno vrijeme izgradnje koridora 5-C; Nestabilna politička situacija u BiH; Globalne klimatske promjene; Prirodne nepogode i klizišta; Stalni novi izazovi savremenog društva;</p>

<p>Veća uključenost mladih u društveni život; Kontinuirano obrazovanje odraslih; Proširenje usluga zdravstvene zaštite u zdravstvu; Prirodni resursi za banjisko liječenje i rehabilitaciju; Dalji razvoj sporta i uspostavljanje bolje sprege svih sportskih klubova; Jedinstven mehanizam izdvajanja sredstava za socijalnu zaštitu; Kulturno-historijsko naslijeđe i kulturna tradicija i kao turistički resurs; Nastaviti prenošenje javnih ovlasti na udruženja; Veći kapacitet nevladinih organizacija i dodatna edukacija; Vanjski izvori finansiranja; Povećati efikasnost upravljanja prostorom; Efikasna javna uprava; Specijalizacija privrede; Razvoj obrazovnih ustanova u skladu s potrebama privrede i mogućeg razvoja tehnoloških parkova; Podrška preduzećima u prepoznavanju i otklanjanju kriznih situacija; Saradnja sa općinama izvan BiH. Potencijal ljudi u dijaspori</p>	<p>Duga zakonska procedura donošenja i izmjena određenih prostorno-planskih dokumenata; Udaljenost općine od administrativnog središta Kantona; Neefikasna i neefektivna koordinacija unutar različitih nivoa vlasti; Udaljenost kantonalne bolnice; Izostanak (su)finansiranja javnih funkcija i projekata sa viših nivoa vlasti; Svjetska ekonomska i politička dešavanja. Zagađivanje rijeke Usore (Dević,...) Stanari (TE), Maglaj (Natron) Koridor VC Blizina entitetske linije i razvijena putna mreža (sigurnost) Porast socijalnih nejednakosti Sporost u pristupanju EU i NATO</p>
--	--

Tabela 50. SWOT aekstrakt naliza općine Tešanj 2017

Snage	Slabosti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Automobilska proizvodnja (Metalopreradiivačka industrija) 2. Infrastruktura (poslovna, putna, telekomunikacije, elektro) 3. Ravnomjerna razvijenost područja 4. Lokalna investiciona sposobnost 5. Položaj u odnosu na tržišta u okruženju 6. Poduzetnost stanovništva (znanja, vjestine, poduzatnost) 7. Kulturno-historijsko naslijeđe 8. Ekološka svijest stanovništva 9. Privrženost zajednici 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograničene slobodne površine za dugoročni razvoj 2. Visok procenat učešća niskoakumulativnih grana privrede 3. Neriješena odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda 4. Nedovoljne količine vode postojećeg vodoizvorišta za proširenje mreže 5. Nizak prirodni prirastaj stanovništva 6. Moralne i etičke norme ponašanja ((delikvencija, narkomanija, kladionice, nasilje u porodici, neizgrađen odnos poslodavaca i radnika)
Prilike	Prijetnje
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prolazak koridora Vc 2. Razvoj turističke ponude 3. Nove investicije 4. Dalji razvoj civilnog društva 5. Regionalno povezivanje (općine u okruženju) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politička nestabilnost BiH 2. Položaj lokalne samouprave (zakon) 3. Neefikasna administracija na višim nivoima 4. Klimatske promjene i prirodne nepogode (klizišta, poplave) 5. Globalna nestabilnost

IV.2 Strateški fokusi

Uspješnost razvoja Općine Tešanj će se mjeriti sposobnošću da se prevladaju uočene slabosti i prijetnje bržem rastu, ali isto tako i da se iskoriste razvojni potencijali koji nesumnjivo postoje. Polazeći od činjenice da postoji uspostavljena čvrsta saradnja i partnerstvo svih relevantnih aktera, te pretpostavke da će se ona dalje razvijati, predložena su sljedeća strateška i dugoročna opredjeljenja Općine Tešanj, odnosno strateški fokusi:

Strateški fokus 1. *Povećanje stope zaposlenosti baziranog na razvoju privrede i poljoprivrede kroz korištenje lokalnih resursa, izgradnji poslovnih zona, tehnološkom jačanju i povećanju angažovanja obrazovanog i stručno-sposobljenog radno aktivnog stanovništva.*

Kao što je uočeno iz socijeekonomske analize, Općina Tešanj raspolaže sa značajnim potencijalima za dalji rast i razvoj. Iako zvanični podaci nezaposlenosti ukazuju na značajan broj nezaposlenih osoba zbog sistemskih slabosti, slika stvarnosti je nešto drugačija. Privrednici već sada teško dolaze do specifičnih zanimanja (neka tehnička zanimanja, zanimanja koja nemaju tradiciju na području općine Tešanj, menadžerske kompetencije). Stoga je interakcija srednjih škola i privrede, uz aktivno učešće Centra za obrazovanje odraslih prioritetno važno za obezbjeđenje adekvatne radne snage u narednim godinama. Unapređenje portfolija lokalne privrede, veće učešće visokoakumulativnih djelatnosti treba podržati tehnološkim razvojem. Nastavak izgradnje poslovne infrastrukture će ostati kontinuitet lokalnih aktivnosti, kao i unapređenje upravljanja već postojećim poslovnim zonama.

Strateški fokus 2. *Dostupnost i kvalitet pružanja javnih usluga kroz unapređenje i izgradnju društvene infrastrukture uz stalnu borbu protiv korupcije, diskriminacije i privilegija i izgradnja zdrave porodice uz ravnomjerni razvoj urbanih i ruralnih područja općine Tešanj.*

Usmjerenost na razvoj infrastrukture u ruralnim područjima (cestovne, vodovodne, ulične rasvjete) u prethodnom periodu pokazala se opravdanim u dijelu zadržavanja stanovništva u ruralnim područjima koje je danas nosilac ruralnog razvoja. Opredijeljena za uravnotežen razvoj urbanih i ruralnih područja općine Tešanj će u narednom periodu nastaviti sa osavremenjavanjem postojećeg sadržaja obrazovnih, zdravstvenih, kulturnih i sportskih institucija te učiniti dodatne napore za izgradnju nedostajućih sadržaja društvene infrastrukture primjerenih nivou razvijenosti općine u periodu implementacije razvojne strategije. Općina Tešanj, svjesna opasnosti od korupcije, diskriminacije i privilegija te važnosti zdrave porodice, će izgrađivati društvene mehanizme usmjerene na sprječavanje korupcije, diskriminacije i privilegija te izgradnji zdrave porodice.

Strateški fokus 3. *Modernizacija postojeće i izgradnja nove javne infrastrukture, vodovoda, kanalizacije, zaštite voda i vodotoka, toplifikacije, zbrinjavanja krutog opada, zaštite okoliša a sve u skladu sa konceptom dugoročno održivog razvoja.*

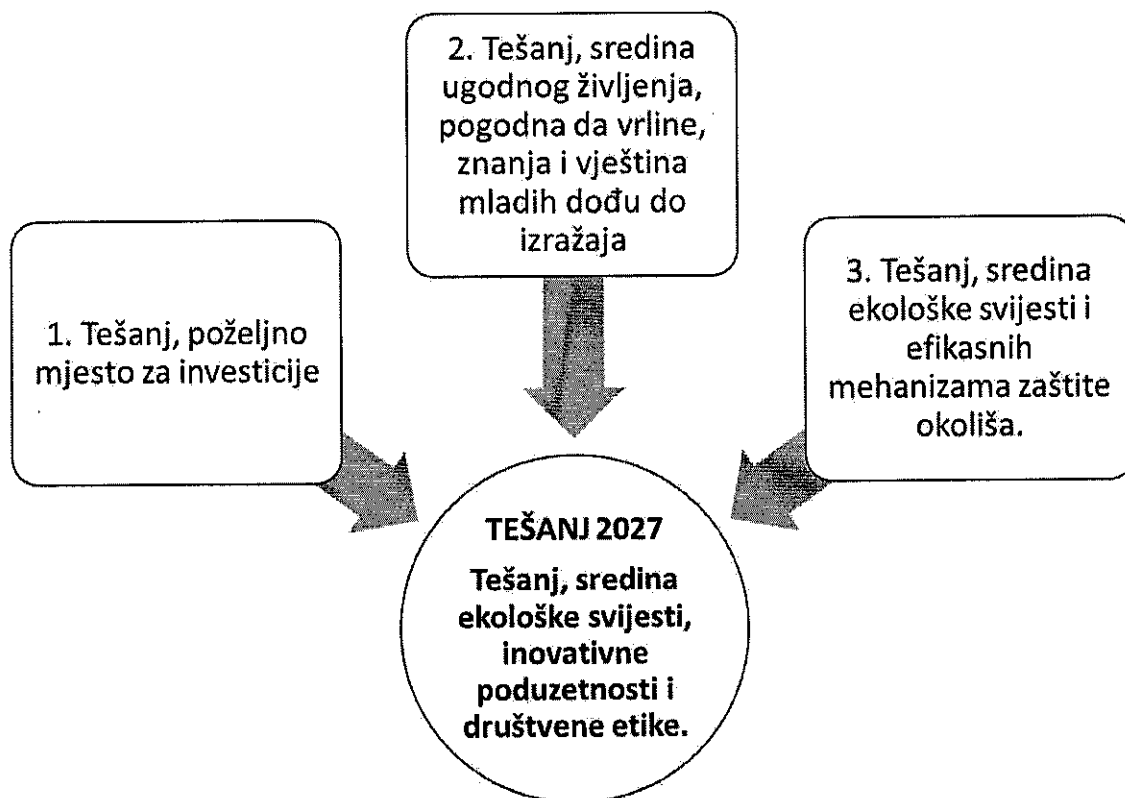
Općina Tešanj će nastaviti realizaciju započetog projekta izgradnje savremenog postrojenja za tretman otpadnih voda, izgradnje kanalizacione mreže i vodovodne mreže uz dodatne količine vode na vodoizvoru. U isto vrijeme je potrebno započeti sa novim projektom toplifikacije urbanih područja. Zbrinjavanje čvrstog otpada će se dinamizirati i podići stepen domaćinstava koji su uključeni u prikupljanje otpada kako bi se smanjili negativni uticaji na zemlju i vodu. Nastavit će se stalni monitoring nad kvalitetom vode, zemlje i zraka i poduzimati odgovarajuće mjere za smanjenje stepena zagađenosti. Potrebno je intenzivirati aktivnosti na upravljanju energijom uključujući izradu baze podataka i donošenje plana energetske efikasnosti. Jačanje kapaciteta lokalne zajednice da odgovori na rizike od prirodnih i drugih opasnosti uključuje: izgradnju i uređenje komunalne infrastrukture, uređenje vodotoka i obaloutvrda, kao i jačanje tehničkih i kadrovskih kapaciteta Civilne zaštite i spašavanja za prevenciju.

IV.3 Vizija i strateški ciljevi razvoja

IV.3.1 Vizija

Vizija razvoja strategije predstavlja težnju, dugoročnu namjeru, pravac djelovanja i poželjno stanje u budućnosti Općine Tešanj. Osnovu vizije razvoja nalazimo u dosadašnjim razvojnim dokumentima Općine Tešanj, strateškim fokusima temeljenim na SWOT analizi, konstatovani potrebnim mjerama na radionicama ORT-a tokom procesa izrade Strategije. U tom smislu, vizija razvoja općine Tešanj 2027 se definiše kao:

Tešanj, sredina ekološke svijesti, inovativne poduzetnosti i društvene etike.



Grafikon 27.

Općina Tešanj je od 2006. godine imala viziju: *Tešanj, sredina ekološke svijesti, čistoće i reda* te postigla značajan napredak na tom putu, uz dinamičan ekonomski razvoj, razvoj lokalnih institucija i učešće građana. Na tim osnovama, nova vizija treba da bude motiv i izazov za novi iskorak kako bi općina Tešanj ostala primjer dobre prakse u okvirima Bosne i Hercegovine. To podrazumijeva nastavak dosadašnjeg pristupa u području razvijanja ekološke svijesti sa projektima zaštite vodnih resursa, zraka i zemlje. Lokalna poduzetnost je prepoznatljiva snaga općine Tešanj u Bosni i Hercegovini, i dobra je osnova za iskorak ka inovativnosti u skladu sa novim okolnostima i zahtjevima okruženja. Snažna ekonomija olakšava život u lokalnoj zajednici, ali snažna ekonomija sama po sebi ne čini zajednicu snažnom. Društvena etika koja će efirmisati ono što je ispravno i prepoznati ono što je pogrešno, koja će biti na strani slabih i nemoćnih a ne na strani bogatih i jakih, koja će osigurati da se svačije pravo poštuje daje snagu zajednici.

IV.3.2 Strateški ciljevi

Strateški ciljevi su ciljevi najvišeg nivoa koji utječe na sveukupni pravac razvoja zajednice i predstavljaju jasan smjer kretanja u dugoročnom razdoblju. Strateška platforma razvoja Općine Tešanj temelji se na tri strateška fokusa, koji osiguravaju sinergijske efekte između ekonomskog i društvenog razvoja (sa posebnim naglaskom na mlade) te zaštite okoliša i razvoja infrastrukture.

Na osnovu strateških fokusa, izvedeni su sljedeći strateški ciljevi razvoja:

Strateški cilj 1: Tešanj, poželjno mjesto za investicije

Definisani indikatori za mjerenje strateškog cilja uključuju:

- Broj poslovnih subjekata 2022. na području općine Tešanj u odnosu na 2017. godinu
> 5% do 2022. u odnosu na 2017.
- Bruto društveni proizvod 2022. u odnosu na 2017. godinu
>5% do 2022. u odnosu na 2017. godinu

- ☉ ☐ Rast broja zaposlenih/godišnje na području općine Tešanj
> 3,5 %/godišnje u odnosu na 2017. godinu

Strateški cilj 2: Tešanj, sredina ugodnog življenja, pogodna da vrline, znanja i vještina mladih dođu do izražaja

Definisani indikatori za mjerenje strateškog cilja uključuju:

Rast zadovoljstva građana lokalnom upravom, administrativnim uslugama i infrastrukturom.

- ☉ Rast zadovoljstva građana lokalnom upravom, administrativnim uslugama i infrastrukturom.
Indikator: rast 2%/godišnje.
- ☉ „BEZ korupcije“ u svim sferama društvenog života 2022. godine
Indikator: Pozitivan trend po uspostavljenoj listi mjerenja od 2018. godine
- ☉ Pozitivan učinak migracija mladih.
Indikator: Broj mladih koji ostanu ili dosele u Tešanj/Broj mladih koji napuste Tešanj >1 u periodu 2018-2022.

Bosna i Hercegovina kao država i bosanskohercegovačko društvo prolazi velike izazove i podložno je korupciji, diskriminaciji i privilegijama ali i delikvenciji, narkomaniji, kladionicama, nasilju u porodici, nezdravom odnosu poslodavaca i radnika, drogi, alkoholu, krađi. U takvom ambijentu nema ugodnog života za stanovnike. Općina Tešanj je po mnogo čemu drugačija od prosječnog ambijenta, pa i u ovom području. Ipak, treba izgraditi društvene mehanizme koji će ova pitanja učiniti transparentnim, imati aktivnosti koji potiču sve društvene faktore na izgradnju zdravog društva, prije svega mladih. Uz to, stalna izgradnja i unapređenje materijalne infrastrukture olakšava organizaciju ukupnog života i kreira ambijent ugodnog življenja.

Strateški cilj 3: Tešanj sredina ekološke svijesti, zaštite okoliša i iskorištenja vodnih resursa.

Definisani indikatori za mjerenje strateškog cilja uključuju:

Smanjenje zagađenosti vazduha, zemljišta i vode.

Indikatori:

- ☉ Smanjenje zagađenosti vazduha, zemljišta i vode do 2022. u odnosu na 2017.
zrak: pad 2%/godišnje
voda: pad 3%/godišnje
zemlja: pad 3%/godišnje
- ☉ Iskorištenost energije
Povećanje iskorištenosti energije iz alternativnih izvora za 3%/godišnje u periodu 2018-2022.
- ☉ Smanjenje gubitaka vode u vodovodnoj mreži
Smanjenje gubitaka u vodovodnoj mreži za 5% (1%/godišnje) u periodu 2018-2022.

Globalne okolnosti u kojima živimo i način života ugrožavaju temeljne pretpostavke zdravlja ljudi i života budućih generacija. Potrebno je imati stalne aktivnosti koje vode smanjenju negativnih uticaja kako glavnog vodotoka i izvora vodosnabdijevanja na području općine Tešanj, rijeke Usore tako i drugih vodnih resursa zbrinjavanjem otpada i izgradnjom kanalizacije. Na isti način treba spriječiti zagađenje zemljišta ali i utvrditi kakve je uticaj polutanata koji strujanjem vjetrova dolaze na područje općine Tešanj. Zaustaviti negativan trend i

smanjiti uticaj polutanata koji se emituju na području općine Tešanj iz raznih izvora, prije svega zagrijavanjem individualnih domaćinstva i industrijskih kapaciteta.

V. Sektorski razvojni planovi

V.1 Usklađenost, komplementarnost i međusobni uticaj sektorskih planova

Prilikom izrade sektorskih razvojnih planova vodilo se računa o međusobnoj komplementarnosti. Elementi sektorskog plana ekonomskog razvoja usklađeni su sa principima zaštite životne sredine i svakako će imati utjecaj i na društveni razvoj općine. Jačanjem poduzetničke infrastrukture se istovremeno unapređuje i društvena infrastruktura lokalne zajednice, a jačanjem kapaciteta lokalnih poljoprivrednih proizvođača se očekuje uposlenost jednog dijela stanovništva općine Tešanj što će imati pozitivan efekat i na društveni razvoj općine u cjelini.

Strateške intervencije definisane u sektoru društvenog razvoja općine se prvenstveno odnose na uravnotežen razvoj društvene i komunalne infrastrukture u urbanim i ruralnim dijelovima općine te unapređenje položaja socijalno osjetljivih kategorija. Unapređenje komunalne infrastrukture pogoduje jačanju poslovne atraktivnosti općine alii zaštiti životne sredine. Fokus grupa unutar društvenog sektora su mladi, jer je to najvitalnija snaga lokalne zajednice za njenu budućnost. Nadalje, održanjem i daljim unapređenjem efikasne lokalne uprave i namicanje sredstava iz eksternih izvora imaju podjednak utjecaj na implementaciju sva tri sektorska razvojna plana.

Sektor zaštite okoliša predviđa strateške intervencije čija realizacija ima pozitivan utjecaj na kvalitet života svih građana, posebno u aspektu zdravstvene zaštite, ali i na stanje komunalne infrastrukture. Osnovni projekat u sektoru zaštite okoliša jeste nastavka projekta zbrinjavanja otpadnih voda, rekonstrukcija deponije čvrstog otpada i toplifikacija.

- provjera međusobne usklađenosti strateških dokumenata fbih

V.2 Provjera međusobne usklađenosti strateških dokumenata sa višim nivoima vlasti

V.2.1 Provjera međusobne usklađenosti sa ZDK

V.2.1 Provjera međusobne usklađenosti sa FBiH

V.3 Plan lokalnog ekonomskog razvoja

V.3.1 Pregled prioriteta sa očekivanim ishodima i indikatorima

Općinski razvojni tim za sektor ekonomije razmotrio je trenutno stanje privrede na području općine koristeći se raspoloživim podacima iz SEA, strateškim ciljem koji im je postavljen strateškim fokusom za dalji industrijski rast, ustanovio slijedeće prioritete općine Tešanj za period 2018.-2022. godina:

Unaprijediti sektor ekonomije sa visokim dodatnim vrijednostima, razvijenim lancem snabdijevanja i visokim stepenom investiranja

Privući domaće i strane investitore uređenom poslovnom infrastrukturom.

Kreirati atraktivno područje za rad i razvijanje ljudskih resursa na području općine Tešanj.

Općinski razvojni tim za sektor ekonomije zaključio je da je privreda općine Tešanj u odnosu na prosjek Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i ZE-DO kantona značajno razvijena, ali da je to dosta daleko od prosjeka okruženja, a naročito prosjeka Evropske Unije. S tim u vezi u narednom periodu bilo bi neophodno omogućiti dalji napredak i razvoj kompanije koje već posluju na području općine kao i osnivanje i razvoj novih kompanije te podsticati domaći i strane investicije. Kako bismo to omogućili neophodni su nam resursi, a prije svega radna snaga, izvori snabdijevanja sirovinama (dobavljači), električna energija, voda, kao i infrastruktura.

Obzirom da se općina Tešanje našla na veoma niskoj poziciji kada je u pitanju prosječna plaća i Federaciji BiH, a s druge strane nedostaje radnika određenih profila i zanimanja, sektorski razvojni tim je zaključio da je u budućnosti potrebno raditi na promociji općine kao atraktivnog područja za rad i zapošljavanje te privlačenju potencijalnih radnika iz susjednih općina: Doboj Jug, Doboj, Teslić i Maglaj. Pored toga tim smatra da je potrebna podsticati razvoj sektora u kojim se generišu visoke dodatne vrijednosti kako bi kompanije bili u prilici da generišu veće profite što bi dovelo do povećanja prosječne plaće zaposlenika te poboljšanja životnog standarda stanovništva.

Poseban fokus treba biti na privlačenju, zapošljavanju i zadržavanju mladih, obrazovanih, stručnih i kvalifikovanih kadrova koji su u stanju da preuzmu i nose budući razvoj općine kao što su menadžeri, inženjeri, ekonomski stručnjaci, kvalifikovani radnici, ali i ljekari, prosvjetni radnici, sportski radnici odnosno zaposlenici u društvenom sektoru.

Tabela 51. Pregled sektorskih ciljeva, očekivanih ishoda i indikatora

Prioritet		
1.1 Unaprijediti sektor ekonomije sa visokim dodatnim vrijednostima, razvijenim lancem snabdijevanja i visokim stepenom investiranja		
1.2 Privući domaće i strane investitore uređenom poslovnom infrastrukturom.		
1.3 Kreirati atraktivno područje za rad i razvijanje ljudskih resursa na području općine Tešanj.		
Mjere	Očekivani ishodi	Indikatori
1.1.1 Razvoj sektora ekonomije sa visokim dodatnim vrijednostima i razvijenim lancem snabdijevanja	Rast proizvodnje +5 %/godišnje u periodu 2018-2022. Rast broja zaposlenih u poljoprivredi +15 %/godišnje u periodu 2018-2022. Rast investicija +5%/godišnje u periodu 2018-2022. Iznos investicija u firmama sa naprednim tehnologijama veći za 10% do 2022. godine u odnosu na 2017. godinu	Rast proizvodnje/godišnje Rast broja zaposlenih (u poljoprivredi)/godišnje Rast investicija/godišnje Iznos investicija u firmama sa naprednim tehnologijama
1.2.1 Razvoj poslovne infrastrukture	Više od 50% novoosnovanih preduzeća locirano u poslovnim zonama 2022. u odnosu na 2017. >90% konačnog uređenja poslovnih zona do 2022.	Broj novoosnovanih preduzeća lociranih u poslovnim zonama Infrastruktururni stepen uređenja postojećih poslovnih zona Bukva i Glinište (sa Ciglanom) (putna infrastruktura, energetska, kanalizaciona, vodna, telekomunikaciona)
1.3.1. Razvoj ljudskih resursa	Koeficijent migracija >0,5% u periodu 2018-2022. Broj zaposlenih /broj maturanata (u okviru iste kvalifikacije) >50% 2022. godine u odnosu na 2017. Povećan broj prekvalifikacija mladih za deficitarne kadrove za 20% u periodu 2018-2022.	Koeficijent migracija stanovništva (broj doseljenih / broj iseljenih lica x 100%) Broj zaposlenih /broj maturanata Broj prekvalifikacija mladih za deficitarne kadrove

V.4 Plan lokalnog društvenog razvoja

V.4.1 Pregled prioriteta sa očekivanim ishodima i indikatorima

Općinski razvojni tim za društveni sektor razmotrio je trenutno stanje društvenog sektora na području općine te koristeći se raspoloživim podacima iz SEA, strateškim ciljem koji im je postavljen te strateškim fokusom na mlade, te ustanovio slijedeće ciljeve razvoja općine Tešanj za period 2018.-2022. godina:

Unaprijediti javnu infrastrukturu, uz ravnomjieran razvoj ruralnih i urbanih područja.

Kreirati poticaje za razvijanje (atmosfera) društvenog aktivizma

Uključiti građane općine u izgradnju sistema zajedničkih vrijednosti.

Dodatni prioriteti za društvenu fokus grupu MLADI

Provođenje mjera zapošljavanja, poduzetništva i društvenog aktivizma (angažovanja) mladih, uvođenjem podsticajnih i stručnih mjera i servisa

Unaprijeđenje kvaliteta života mladih kroz poboljšanje usluga iz oblasti obrazovanja, sporta i kulture

Općinski razvojni tim za društveni sektor zaključio je da je stanje društvene infrastrukture općine Tešanj u odnosu na prosjek Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i ZE-DO kantona konkurentna, ali da je to dosta daleko od prosjeka okruženja, a naročito prosjeka Evropske Unije. S tim u vezi u narednom periodu bilo bi neophodno omogućiti dalji napredak i razvoj društvene infrastrukture na području općine.

Sektorski ciljevi društvenog sektora podržavaju dostizanje strateškog cilja: "Tešanj, sredina ugodnog življenja, pogodna da vrline, znanja i vještina mladih dođu do izražaja".

Tabela 52. Sektorski ciljevi/Očekivani ishodi/Indikatori

Prioriteti		
2.1 Unaprijediti javnu infrastrukturu, uz ravnomjieran razvoj ruralnih i urbanih područja.		
2.2 Kreirati poticaje za razvijanje (atmosfera) društvenog aktivizma		
2.3 Uključiti građane općine u izgradnju sistema zajedničkih vrijednosti.		
MLADI		
2.4 Poboljšati mogućnosti za zapošljavanje, razvoj poduzetništva i društvenog aktivizma mladih.		
2.5 Unaprijediti kvalitet života mladih u oblasti obrazovanja, sporta i kulture.		
Mjere	Očekivani ishodi	Indikatori
2.1.1 Modernizacija objekata društvene infrastrukture	<ul style="list-style-type: none">– 30% stanovnika općine Tešanj će imati bližu dostupnost javnoj infrastrukturi 2022. u odnosu na 2017.– Povećanje zadovoljstva korisnika zdravstvenih usluga u općini tešanj za 5% do kraja 2022. u odnosu na 2017.– Povećan broj građana koji su uključeni u sportske aktivnosti za 10% do kraja 2022. u odnosu na 2017.– Stepen zadovoljstva građana uslugama u oblasti kulture kulture povećan za 10% do kraja 2022. u odnosu na 2017.– Stepen zadovoljstva korisnika uslugama socijalne zaštite povećan za 10% do kraja 2022. godine u odnosu na 2017.– Brži protok saobraćaja za 10% 2022. godine u odnosu na 2017. (na M-17 i R474, magistralni i regionalni put)	<ul style="list-style-type: none">– Bliža dostupnost stanovništvu javnoj infrastrukturi i povećanje njenog kapaciteta– Zadovoljstvo korisnika zdravstvenih usluga– Broj građana uključenih u sportske aktivnosti– Stepen zadovoljstva građana uslugama u oblasti kulture– Zadovoljstvo korisnika uslugama socijalne zaštite– Protok saobraćaja– Zadovoljstvo građana brzinom usluge općinske administracije– Broj nastradalih od mina

	<ul style="list-style-type: none"> - 10% veći stepen zadovoljstva građana uređenjem gradskog jezgra 2022. u odnosu na 2017. - 10% veći stepen zadovoljstva građana brzinom usluge općinske administracije 2022. u odnosu na 2017. - Bez stradalih od mina do 2022 	
2.2.1 Unapređenje javnih usluga i razvoja NVO	<ul style="list-style-type: none"> - >5%/godišnje rast zadovoljstva građana uslugama javnih ustanova u periodu 2018-2022. - povećanje svijesti stanovništva o kult-hist naslijeđu 3%/godišnje u periodu 2018-2022. - pozitivan trend posjetama kult. manifestacija u rural sredinama min. 5% u periodu 2018-2022. - povećanje svijesti stanovništva o važnosti sporta za 5% u periodu 2018-2022. - 100 novih članova/godišnje Opće biblioteke Tešanj do 2022. u odnosu na 2017. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zadovoljstva građana uslugama javnih ustanova općine Tešanj - Nivo svijesti građana prema kulturno-historijskom i arheološkom naslijeđu - Broj posjeta manifestacijama - Svijest stanovnika općine Tešanj o važnosti sporta - Broj članova Opće biblioteke
2.3.1 Unapređenje društvene etike	<ul style="list-style-type: none"> - Povećanje etičke svijesti za 20 % do 2022 u odnosu na 2017. (mjereno anketom) - Negativan trend broja delikvenata 2%/godišnje u periodu 2018-2022. - Zaposlenih 5 soc osj osoba/godišnje u periodu 2018-2022. - min. 50 djece izložene nasilju kojima je pružena pomoć/godišnje u periodu 2018-2022. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stepen etičke svijesti - Broj delikvenata - Broj zaposlenih soc osjetljivih osoba - Broj djece izložene nasilju u porodici kojima je pružena pomoć
MLADI		
2.4.1 Podrška društvenom aktivizmu mladih	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje vremena trajanja od završetka obrazovanja do prvog zaposlenja mladih 4% godišnje (20% u periodu 2018-2022.) - Povećavanje broja lica sa odrađenim pripravničkim stažom i stručnim osposobljavanjem za 10% do 2022. u odnosu na 2017. - Povećan broj mladih aktivnih kroz postojeće NVO za 20% do 2022. u odnosu na 2017. - Pozitivan trend odobrenih projekata za mlade (min 1 projekat/godišnje više u odnosu na prethodnu godinu) u periodu 2018-2022. - Povećan broj kvalifikacija mladih za spec zanimanja 10% do 2022. u odnosu na 2017. - Broj aktivnih mladih kroz sportska uduženja povećan za 10% do 2022. u odnosu na 2017. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vrijeme prosječnog vremena trajanja do prvog zaposlenja - Broj lica sa odr pripr stažom (korisnika) - Broj aktivista u NVO - Broj odobrenih -projekata - Broj kvalifikacija - Broj članova sportskih kolektiva - Broj mladih uklj u kult aktivnosti

	– Broj aktivnih mladih uključenih u kulturne aktivnosti povećan za 10% do 2022. u odnosu na 2017.	
2.5.1 Poboljšanje društvenog statusa mladih	– Povećati zadovoljstvo mladih sadržajima za mlade u Općini do 2022. za 30%	– Stepen zadovoljstva mladih sadržajima za mlade

V.5 Plan lokalnog ekološkog razvoja

V.5.1 Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Općinski razvojni tim za ekologiju razmotrio je trenutno stanje ekologije na području općine te koristeći se raspoloživim podacima iz SEA, strateškim ciljem koji im je postavljen te strateškim fokusom, ustanovio slijedeće ekološke prioritete općine Tešanj za period 2018.-2022. godina:

- Dodatne količine vode i proširenje obima vodosnabdijevanja
- Zbrinjavanje komunalnog otpada i otpadnih voda
- Smanjenje dimnih i drugih emisija na zagađenje okoliša

Općinski razvojni tim za ekologiju zaključio je da stanje infrastrukture sa ekološkog aspekta treba snažnu podršku i u narednim periodu. S tim u vezi u narednom periodu bilo bi neophodno omogućiti dalje investicije u smanjenje negativnih uticaja na okolinu.

Tabela53. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Prioriteti		
3.1 Poboljšati kvalitet usluge vodosnabdijevanja te povećati količine vode i proširiti obuhvat.		
3.2 Unaprijediti sistem zbrinjavanja komunalnog otpada i otpadnih voda.		
3.3 Poboljšati kvalitet zraka na području općine.		
Mjere	Očekivani ishod	Indikator
3.1.1 Dodatne količine vode i proširenje obima vodosnabdijevanja	<ul style="list-style-type: none"> – Bez redukcija za potrošnjom vode za 20.000 stanovnika do kraja 2022. – Povećan stepen zadovoljstva građana uslugom vodosnabdijevanja za 10% do kraja 2022. u odnosu na 2017. – Izrađena Studija dugoročnog rješenja vodosnabdijevanja sa idejnim rješenjima 	<ul style="list-style-type: none"> – Dodatne količine vode – Stepen zadovoljstva građana uslugom vodosnabdijevanja – Usvojeno rješenje vodosnabdijevanja
3.2.1 Zbrinjavanje otpadnih voda	– Količina otpadnih voda, koja se prečišćava prije ispusta u vodotokove, povećana za 30%	– Količina otpadnih voda, koja se prečišćava prije ispusta u vodotokove
3.2.2 Poboljšanje sistema upravljanja otpadom	<ul style="list-style-type: none"> – Rast 5%/godišnje korisnika deponije – Veći stepen selekcije otpada za 10%/godišnje 	<ul style="list-style-type: none"> – Broj korisnika deponije – Stepen selekcije otpada godišnje
3.3.1 Smanjenje dimnih i drugih emisija na zagađenje okoliša	<ul style="list-style-type: none"> – min. 2% manje godišnje privatnih dimnjaka u području regulacionih planova – povećanje svijesti kod stanovništva o značaju zelenila za 5% 	<ul style="list-style-type: none"> – Broj privatnih dimnjaka – Nivo svijesti kod stanovništva o značaju zelenila
3.3.2 Veći nivo iskorištenja „zelenih“ energija	<ul style="list-style-type: none"> – rast 3% godišnje el. energije proizvedene iz "zelenih" izvora – 20% godišnje uštede toplotne energije u javnim objektima 	<ul style="list-style-type: none"> – Količina utroška toplotne energije u objektima gdje su realizovani projekti en. efikasnosti" – Količina uštede toplotne energije

V.6 Strateški projekti

V.6.1 Kratak opis

1. Osnivanje tehnološkog centra. Ovaj projekat treba da podrži transformaciju portolija tešanjске privrede u budućnosti sa niskoakumulativne ka savremenim tehnologijama.

2. Ulaganje u poslovne zone. Projekat će omogućiti investitorima raspoloživu osnovnu infrastrukturu sa zemljištem pod povoljnim uslovima.
3. Projektovanje dugoročnog rješenja saobraćaja za urbane zone i glavne komunikacije.
4. Izgradnja nove kulture ponašanja u javnim službama.
5. Dugoročno rješenje vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda.

V.6.2 Očekivani efekti

1. Osnivanje tehnološkog centra.
 - Nove tehnologije na području općine Tešanj
 - Viši stepen obrade kod postojećih tehnologija
 - Uspostavljanje globalne mreže korisnih kontakata
2. Ulaganje u poslovne zone.
 - Spremnost ponude investitorima
 - Konkurentnost Općine Tešanj prema investitorima
3. Projektovanje dugoročnog rješenja saobraćaja za urbane zone i glavne komunikacije.
 - Sigurnost na putu
 - Smanjen negativan uticaj na okoliš
 - Brži protok
4. Izgradnja nove kulture ponašanja u javnim službama.
 - Efektivan javni servis
 - Zadovoljstvo korisnika usluga
 - Red u odnosima
5. Dugoročno rješenje vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda.
 - Smanjen negativan uticaj na okoliš
 - Zadovoljstvo korisnika usluga
 - Konkurentnost Općine Tešanj prema investitorima

V.6.3 Finansijski okvir

1. Osnivanje tehnološkog centra.
436.000,00 KM
2. Ulaganje u poslovne zone.
1.430.000,00 KM
3. Projektovanje dugoročnog rješenja saobraćaja za urbane zone i glavne komunikacije.
1.560.000,00 KM
4. Izgradnja nove kulture ponašanja u javnim službama.
30.000,00 KM
5. Dugoročno rješenje vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda.
12.038.000,00 KM

VI.1 Indikativni finansijski okvir (IFO)

Tabela 54. Finansijski indikativni okvir

4. A REALIZACIJA BUDŽETA za period utroška 01.01.2020. -31.12.2019.		
SEKTOR	PLAN	REALIZACIJA
Ekonomski sektor	1.859.000,00	1.267.449,47
Društveni sektor	5.323.000,00	3.446.301,32
Zaštita životne sredine	10.856.000,00	5.168.406,81
Ukupno:	18.038.000,00	9.882.157,60

4. A PLAN BUDŽETA za period utroška 01.01.2020. -31.12.2022		
SEKTOR	PLAN	REALIZACIJA
Ekonomski sektor	8.936.800,00	0,00
Društveni sektor	9.003.000,00	0,00
Zaštita životne sredine	15.813.000,00	0,00
Ukupno:	33.752.800,00	0,00

VI.2. Plan organizacionih i ljudskih kapaciteta za provođenje, praćenju, izvještavanju i evaluaciji strategije

Analiza MEG tima UNDP-a je preporučila jačanje organizacijskih kapaciteta za općinu Tešanj. Funkcija upravljanja razvojem do sada je bila u velikoj mjeri smještena u Stručnoj službi općinskog načelnika, pod neposrednim vodstvom Općinskog načelnika, bez posebno sistematiziranih radnih mjesta. Koristio se uglavnom projektni pristup i timski rad, a za vođu projekata su određivane osobe iz profesionalne strukture administracije, javnih ustanova i preduzeća. Osigurana je direktna komunikacija sa Općinskim načelnikom i periodični monitoring od strane Općinskog načelnika.

Analiza rizika ukazuje na potrebu institucionalnog jačanja organizacionih kapaciteta i uvođenje odjela (Odjel za realizaciju strategije razvoja) sa radnim mjestom (posebne kompetencije: organizacijske, komunikativne, reporting, postavljanje ciljeva, prioriteta – 1 ili 2 izvršioaca), radi jačanja koordinacije i komunikacije sa drugim službama unutar Općine, javnim ustanovama i preduzećima, sa nevladnim sektorom ali i sa javnosti uopće. Uz to je veoma važno jačanje analitičke funkcije i uspostavljanje jedinstvene baze podataka za upravljanje lokalnim razvojem, jačanje funkcije praćenja i evaluacije projekata, uvođenje sistematskog ljudskim resursima, uključivanje bitnih aktera na lokalnom nivou u razvojne procese, te povezivanje procesa strateškog planiranja sa planiranjem budžeta.

Na osnovu prihvaćenih preporuka iz gore pomenutog dokumenta, ključnu operativnu ulogu u implementaciji, praćenju i vrednovanju strategije imaće novi odjel u Stručnoj službi Općinskog načelnika. Odjel za realizaciju strategije razvoja biće direktno zadužen za sve procese upravljanja razvojem, uključujući kontinuiranu vertikalnu i horizontalnu komunikaciju unutar općinskog organa, te sa ostalim bitnim akterima na području općine, uz potrebnu saradnju sa načelnikom općine. U saradnji sa drugim općinskim službama, Odjel za realizaciju strategije razvoja koordiniraće pripremu i usklađivanje okvirnih i godišnjih programa rada službi i plana budžeta u skladu sa prioritetima iz strategije, kako bi se osigurala povezanost plana realizacije strategije sa finansijskim okvirom. Uz asistenciju Odjela za realizaciju strategije, svaki vođa projekta realizuje i prati svoj dio obaveze vezane za implementaciju, praćenje i vrednovanje Strategije razvoja za koji je zadužen, uključujući: izradu godišnjeg plana implementacije projekta, razradu svakog projekta uključujući indikatore za praćenje i vrednovanje, te izvještavanje. Sve vođe projekata unose podatke o realizaciji projekata u namjenski aplikativni softver te informišu o projektnim aktivnostima Odjel za realizaciju strategije razvoja. Odjel za realizaciju strategije vodi ukupne evidencije iz oblasti ključnih indikatora razvoja, sektorsko-strateških indikatora, kao i

programskih/projektnih indikatora, definisanih Strategijom razvoja općine Tešanj, koristeći Tabele varijabli za praćenje indikatora, date u prilogu ove strategije. Redovno i kvalitetno popunjavanje ove tabele dovešće i do znatno boljeg monitoringa nad realizacijom strategije.

U okviru aktivnosti eksterne koordinacije i komunikacije, izradiće se Plan komunikacije i promocije strategije, u saradnji sa stručnim saradnikom za informisanje, web i komunikacije iz Službe za opću upravu i društvene djelatnosti. Pri izradi ovog plana koristiće se iskustva i rješenja iz faze izrade strategije razvoja, stečena kroz prikupljanje ocjena, mišljenja i prijedloga od strane zainteresovanih aktera (uključujući i dijasporu) putem općinskog sajta i društvenih mreža.

Važnu ulogu u implementaciji, praćenju i vrednovanju strategije imaće Partnerstvo za razvoj općine Tešanj, uspostavljeno 01.07.2017. godine potpisivanjem Zajedničke izjave o lokalnom razvojnom partnerstvu. Partnerstvo je veoma aktivno učestvovalo u procesu izrade strategije, omogućujući doprinos zainteresovanih lokalnih aktera kroz tri organizovana sastanka: razmatrajući nacrt strateške platforme na prvom sastanku, razmatrajući projekte za realizaciju sektorskih ciljeva na drugom sastanku, te razmatrajući nacrt sektorskih razvojnih planova na trećem sastanku, kada je usvojen i Poslovnik o radu Partnerstva za razvoj općine Tešanj. Partnerstvo čine, pored predstavnika općinskog vijeća i izvršne

vlasti, predstavnici javnih ustanova, poslovnog sektora, mjesnih zajednica, nevladinih organizacija, sportskih i organizacija za kulturu, žena, marginalizovanih kategorija stanovništva (izbjegli, raseljeni, povratnici, dijaspora, nacionalne manjine i dr.), kao i drugi relevantni akteri koji su se odazvali pozivu za Partnerstvo.

Članom 11. Poslovnika predviđeno je da se Partnerstvo u fazi implementacije Strategije sastaje najmanje dva puta godišnje, fokusirajući se na razmatranje godišnjeg izvještaja o implementaciji i na godišnje ažuriranje trogodišnjeg plana implementacije, a može da se sastane i više puta, ukoliko se ukaže potreba. Osim sjednica, Partnerstvo će, kada se za tim ukaže potreba, koristiti i druge modalitete rada (radionice, okrugle stolove, panel rasprave, forume i dr.). Za pružanje operativne podrške radu Partnerstva zadužena je jedinica za upravljanje lokalnim razvojem (Odsjek za investicije i upravljanje razvojem).

Periodični monitoring nad realizacijom Strategije razvoja općine Tešanj će imati Općinsko vijeće i to:

Putem Komisije za monitoring nad realizacijom Strategije razvoja općine Tešanj (2 x godišnje)

Neposrednim razmatranjem Informacije o realizaciji Strategije razvoja općine Tešanj (1 x godišnje)

Informaciju Općinskom vijeću podnosi Općinski načelnik a kao prilog dostavlja i Informaciju Komisije za monitoring.

Kontrolno vrednovanje implementacije strategije razvoja izvršiće se sa istekom petogodišnjeg perioda (2022), a finalno vrednovanje sa istekom perioda implementacije strategije (2027). Uz kontrolno vrednovanje izvršiće se redefinisane sektorskih razvojnih planova i provjera daljnje validnosti strateških ciljeva, dok će finalno vrednovanje poslužiti i kao podloga za novi ciklus strateškog planiranja.

Tabela 55. Pregled osnovnih aktivnosti i odgovornosti za implementaciju strategije

Osnovne uloge i odgovornosti za implementaciju, praćenje, vrednovanje i izvještavanje	
Aktivnosti (*)	Nadležnost (ko?) /
Priprema/ažuriranje Kalendara aktivnosti Jedinice za upravljanje razvojnim aktivnostima	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator razvojnog tima RT-a Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici JURA-a/RT-a
Definisanje prioriteta na osnovu strateško-programskih dokumenata za naredni 1+2 planski ciklus	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e(**) ili Koordinator razvojnog tima (RT) zajedno sa Kabinetom grada/načelnika Nosioci i učesnici u procesu: Rukovodioci nadležnih službi/odjeljenja JLS; Kolegij načelnika JLS; Ostali službenici JURA/RT
Priprema trogodišnjih/godišnjih planova rada službi, uključujući projekte iz strategije razvoja i vezane redovne aktivnosti	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodioci nadležnih službi/odjeljenja JLS Nosioci i učesnici u procesu: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a
Izrada Trogodišnjeg/Godišnjeg plana rada JLS	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a zajedno sa Kabinetom grada/načelnika Nosioci i učesnici u procesu: Kolegij načelnika JLS
Uključivanje strateških projekata i aktivnosti u plan Budžeta (za narednu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac Službe/Odjeljenja za budžet i finansije Nosioci i učesnici procesa: Rukovodilac JURA-e/Koordinator RT-a; Kolegij načelnika JLS
Usklađivanje trogodišnjih/godišnjih planova rada službi/odjeljenja i Trogodišnjeg/Godišnjeg plana rada JLS sa usvojenim Budžetom (za narednu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a zajedno sa Kabinetom grada/načelnika Nosioci i učesnici procesa: Rukovodioci nadležnih službi/odjeljenja; Kolegij načelnika JLS
Usvajanje Godišnjeg plana rada JLS (za narednu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik JLS Nosioci i učesnici u procesu: Općinsko vijeće ili Skupština opštine

Razrada projekata iz Godišnjeg plana rada JLS	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici JURA-e/RT-a, Nadležne službe/odjeljenja
Praćenje i privlačenje eksternih izvora financiranja projekata	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a Nosioci i učesnici procesa: Nadležne službe/odjeljenja; Ostali službenici JURA-e/RT-a
Praćenje provođenja Godišnjeg plana rada JLS i ostvarenja strateških i sektorskih ciljeva	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a Nosioci i učesnici procesa: Ostali službenici JURA-e/RT-a; Šefovi službi/odjeljenja
Izrada godišnjih izvještaja o radu službi/odjeljenja	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodioci službi/odjeljenja Nosioci i učesnici procesa: Kolegij načelnika JLS; Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a; Ostali službenici JURA-e/RT-a
Uključivanje Partnerske grupe u praćenje provođenja strategije lokalnog razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a Nosioci i učesnici u procesu: Ostali službenici JURA-e/RT-a; Partnerska grupa/Razvojni tim
Priprema i razmatranje Izvještaja o razvoju (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a Nosioci i učesnici u procesu: Ostali službenici JURA-e/RT-a; Rukovodioci službi/odjeljenja
Priprema i razmatranje Godišnjeg izvještaja o radu JLS (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a zajedno sa kabinetom gradonačelnika Nosioci i učesnici procesa: Rukovodioci službi/odjeljenja; Kolegij načelnika JLS
Usvajanje i objavljivanje Izvještaja o razvoju (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik JLS Nosioci i učesnici procesa: Općinsko vijeće ili Skupština opštine
Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o radu JLS (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik JLS Nosioci i učesnici procesa: Općinsko vijeće ili Skupština opštine
Ostale važne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovno ažuriranje web stranice JLS u domenu informacija koje se odnose na razvojne aktivnosti ▪ Redovni kontakti sa višim nivoima vlasti ▪ Uspostavljanje i unaprijeđenje međuopćinske/međuopštinske saradnje ▪ Pokretanje procesa finalne evaluacije strategije razvoja 	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovodilac JURA-e ili Koordinator RT-a Nosioci i učesnici: Ostali službenici JURA-e/RT-a

Napomene:

(*) Predviđene aktivnosti se odnose na godišnji ciklus planiranja, praćenja, vrednovanja i izvještavanja i za svaki naredni ciklus se ponavljaju. Aktivnosti su u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH koji je stupio na snagu u mjesecu maju 2017. godine. Rokovi za izvršenje predviđenih aktivnosti se preuzimaju iz provedbenih uredbi Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i Zakona o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine, kao i internog regulatornog okvira JLS. Partnerska grupa se uključuje minimalno jednom godišnje u praćenje provođenja strategije lokalnog razvoja.

(**) JURA je jedinica za upravljanje razvojem. Do uspostave Odjel za realizaciju strategije razvoja u Stručnoj službi Općinskog načelnika, ulogu preuzima Razvojni tim (RT).

VII. Prilozi

Svi prilozi su sastavni dio Strategije razvoja, a nalaze se u posebnim dokumentima.

Prilog 1: Izvorni dokument Strategije razvoja

Prilog 2: Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2)

Prilog 2: Lista svih preostalih projekata iz izvornog dokumenta Strategije razvoja